

Kronobergs läns Hembygdsförbund

www.hembygd.se/kronoberg

KRONOBERGS LÄNS HEMBYGDSFÖRBUND Årsberättelse över verksamhetsåret 2024

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av

Valda till årsmötet 2025

Solveig Carlsson, Bolmsö
Göran Engqvist, Dädesjö
Samuel Palmblad, Växjö
Charlott Åberg, Älghult
Andreas Håkansson, Växjö
Åsa Sunefors-Wallin, Uråsa

Valda till årsmötet 2026

Lars Palm, Tävelsås
Mats Karlsson, Linneryd
Roger Söderling, Älmeboda
Stefan Bergqvist, Sjösås
Jakob Elofsson, Ljungby (Sagomuséet)

Presidium

Ordförande Andreas Håkansson
Vice ordförande Solveig Carlsson

Adjungerad ledamot

Lennart Johansson, Kulturparken
Kjell Gustafsson, "adjungerad mentor"

Sekreterare

Samuel Palmblad
Åsa Sunefors-Wallin (vice sekreterare)

Förbundets revisorer har varit

Birger Jonsson, Dädesjö
Per Ragnarsson, Lenhovda

Suppleanter

Rune Hagman, Gemla
Sven Johansson, Bergunda

Förbundets representanter i Smålands museum

Kjell Gustafsson
Andreas Håkansson

Suppleanter

Göran Engqvist
Roger Söderling

Förbundets representant i stiftelsen Gustafs Bjursjö

Kjell Gustafsson

Valberedning

Ola Aronsson, Gemla (sammankallande)
Gunnel Nilsson, Agunnaryd
Kjell Gustafsson, Gårdsby

Ansvarig för webbsida och sociala medier

Åsa Sunefors-Wallin

Medlems- och registeransvarig

Roger Söderling

Försäkringsrepresentant

Göran Engqvist

Redaktionskommitté för årsbok

Kjell Gustafsson

Samuel Palmblad

Andreas Håkansson

Redaktionskommitté för I Varend och Sunnerbo

Evy Törnqvist, Diö

Charlott Åberg, Älghult (sammankallande)

Anna Lilljeqvist, Annerstad

Mats Karlsson, Linneryd

Ulrika Linde, Tingsryd

Förbundets representation i Dräktrådet i Kronobergs län

Birgitta Blixt, Älghult (sammankallande)

Anna-Karin Palm, Älghult

Dräktrådet består också av

Elisabet Johansson Folkdansringen Småland-Öland

Maria Haneskog Hemslöjden Kronobergs län

Kristina Lenngren Hemslöjden Kronobergs län

Utåtriktad verksamhet

Vi deltog i januari på kulturnatten i Växjö, bokmässan på stadsbiblioteket i Växjö och julmarknaden på Smålands museum. Alla tre evenemangen ger oss en möjlighet att synas, berätta om hembygdsrörelsen, sälja våra böcker och tidningar samt att värva medlemmar. I synnerhet julmarknaden, som tillskillnad från de övriga två evenemangen sträcker sig över två dagar, var synnerligen lyckad för vår del där försäljningen gick särskilt bra. Vi passade även på vid julmarknaden att "inviga" vår nya beachflagga som tagit fram hos Ekoreklam, och som vi ska ta med på olika utåtriktade evenemang för att göra oss synliga.

Ordförandekonferenserna

Årets första ordförandekonferens ägde rum den 3:e februari i Skatelövs församlingshem. Solveig Carlsson gav tips om olika medel och bidrag som föreningar kan söka och gav några exempel på hur man gjort i Bolmsös hembygd förenings. Därefter fick vi en föreläsning av Rolf Wimhed från Kronobergs läns civilförsvarsförbund som utbildade oss om beredskap och säkerhet i föreningsgården, vilket gav matnyttig kunskap om hur vi förbereder oss i händelse av kris. Arkeologen Johan Åstrand berättade om olika projekt och de fynd som gjorts på platserna, inte minst på Nylandaområdet utanför Växjö som nu växer fram som industriområde. Efter lunchen diskuterades aktuella hembygdsfrågor där styrelsen lyfte frågan om den nationella höjningen av 13-kronan som Sveriges hembygdsförbund hade aviserat med beslut på riksstämman. Projektet Kulturarvet som besöksmål presenterades av Andreas Håkansson, vilket är en nationell satsning av Sveriges hembygdsförbund i syfte att synliggöra kulturarvet som besöks- och turist. Andreas nämnde också den nya handledningen om samlingsförvaltning som Sveriges hembygdsförbund tagit fram.

Den 5:e oktober hölls höstens ordförandekonferens där vi började med att prata om vår tidning I Varend och Sunnerbo, och Charlott Åberg och Andreas Håkansson berättade hur vi arbetar med tidningen och vi frågade efter inspel, förslag och idéer hur vi ytterligare kan utveckla tidningen. Därefter höll Samuel Palmblad en föreläsning om Kronobergs telehistoriska utveckling, vilket också är ämnet för länsförbundets senaste bokutgivning. Nästa föreläsare var Peter Backenfall, som sitter i styrelsen för Sveriges hembygdsförbund och är kontaktperson för Kronobergsförbundet. Han

berättade vad som är aktuellt på det nationella planet och efter lunch diskuterade vi de frågor han hade med sig som bland annat rörde hembygdsrörelsens utveckling och verksamhet. Backenfall, som är aktiv i Västergötlands hembygdsförbund, berättade om deras verksamhet och arbetete. För att ges lite mer insyn i vår verksamhet fick han ett nummer av I Varend och Sunnerbo.

Årsmötet

Årsmötet hölls den 9:e mars i Virestad där Virestads hembygdsförening stod som värd. Först på programmet erbjöds en guidning av hembygdsgården och visning av kyrkan, varefter det serverades lunch och därefter utdelades Hyltén-Cavalliusmedaljen i brons till Lennart Nilsson (Kalvsvik), Elisabet Gunnarsson (Virestad), Ulla Landén (Göteryd) och Nils Svensson (Traryd). Slutligen förrättades årsmötet där Älmhults kommunalråd Eva Ballovarre var inbjuden som mötesordförande. Andreas Håkansson omvaldes som ordförande i länsförbundet, och Lars Palm, Roger Söderling, Mats Karlsson, Stefan Bergqvist och Jakob Elofsson omvaldes på två år i styrelsen. Övriga styrelsemedlemmar satt kvar på sin tvååriga mandatperiod.

Årsboken

Mobilisering för mottagande är titeln på vår senaste årsbok, vilken är en dubbelårsbok för 2023 – 2024 och görs i samarbete mellan Kronobergs läns hembygdsförbund och Kulturparken Småland. Samuel Palmblad är bokens författare och har på ett förtjänstfullt sätt arbetat med ett gediget källmaterial för att skriva denna bok som berör hur Kronoberg tog emot människor i mitten på 1940-talet som varit fångar i koncentrationsläger. Boken skildrar en sällan berättad del av vår historia, och boken vann dessutom Linnéakademins forskningspris, Hallenblads utmärkelse. Samuel Palmblad tog emot priset.

Kugghjulsgalan

Kugghjulsgalan arrangerades den 22:e oktober, där olika aktörer på landsbygden prisas för sina insatser. De två nominerade hembygdsföreningarna var Berga Hembygdsförening och Södra Sandsjö Hembygdsförening. Guldpriser tillföll Berga hembygdsförening, och i motiveringen nämndes deras arbete med den nybyggda utomhusscenen och hur man arbetat aktivt för att ordna med finansiering för scenen, som invigdes i augusti 2024. Södra Sandsjö hembygdsförening erhöll silverplatsen, och i deras motivering nämndes arbetet med sitt arkiv och den arkivbyggnad, vilket stod klart och invigdes i april 2024.

I Varend och Sunnerbo

Tidningen trycks i 1100 exemplar per nummer och har utgivits enligt plan med fyra nummer under året utöver årsboken. En ändring som gjorts är att datum för deadlines av artiklar är ändrad till den 2:e i varje utgivningsmånad i stället för den 10:e, för att bättre säkerställa att tidningen kommer ut samma månad. Vi får ofta positiva reaktioner för vår tidning, och vi är glada att tidningen erbjuder en stor variation på ämnen, mycket tack vare många duktiga skribenter som bidrar med artiklar.

Redaktionskommittén gör ett flitigt och berömvärt arbete, och vårt samarbete med Tingsryds tryckeri fungerar bra. Vi försöker sprida vår tidning på olika sätt, bland annat genom att den finns att tillgå på Smålands museum, och naturligtvis när vi ställer ut på olika evenemang.

Dräktrådet

Dräktrådet består av personer som representerar Folkdansringen Småland-Öland, Kronobergs läns Hembygdsförbund, Hemslöjden i Kronoberg och hemslöjdskonsulenten och har en egen verksamhet.

I Dräktrådets verksamhetsberättelse presenteras årets aktiviteter, och Dräktrådet har under verksamhetsåret medverkat med artiklar i de respektive medlemstidningarna och belyst olika ämnen inom Dräktrådets intresseområde. Man har fortlöpande besvarat frågor om folklig dräkt och förmedlat mönster och material. Dräktrådet har under året haft sex protokollförda möten. Se mer om Dräktrådets verksamhetsberättelse och verksamhetsplan i handlingarna.

Projekt

Under 2024 har vi deltagit i planeringen av projektet *Expedition Kulturarv*, vilket är en slags lokal form av *Kulturarv som besöksmål* som drivs av Sveriges hembygdsförbund. Studieförbundet Vuxenskolan är projektägare i detta projekt som även involverar Bygdegårdarnas riksförbund, Hemslöjden Kronoberg, Leader Linné, Coompanion och Destination Småland. Vi har representation i referensgruppen genom länsordförande Andreas Håkansson. Projektet sjsattes i början av 2025 och har som syfte att lyfta lokal historia och stärka befolkningens koppling till kulturarvet. Projektet kommer att lyfta fram bygdens unika platser, traditioner och hantverk genom workshops och erfarenhetsutbyte. En studiehandledning kommer tas fram för att kunna sprida metoderna vidare efter projektets slut.

För att följa upp den verksamhetsplan som antogs på årsmötet 2024 kan konstateras att verksamheten har i stort hållit sig i linje med planen, även om det på någon punkt återstår möjlighet till förbättring och vidare utveckling. Vi kan fortfarande bli bättre på att arrangera utbildningar och kurser, varför vi lyft frågan på ordförandekonferenser vilka utbildningar som efterfrågas. Byggnadsvårdspriset är utsett men av olika anledningar inte utdelat än. Samtidigt kan vi se att vi nått långt i målet att "utveckla tankar och idéer om turism och kulturarv i stad och på landsbygd", när vi har deltagit och involverats i projektet Expedition kulturarv som nämndes ovan.

Övrigt från verksamhetsåret

Styrelsen har under året sammanträtt sex gånger. Mötet i maj hölls på lantbruksmuseet Hjärtenholm och mötet i augusti hölls i Rävemåla hembygdspark. Övriga styrelsemöten har hållits i trakten av Växjö.

Någon kurs i egen regi, med Kronobergs läns hembygdsförbund som huvudarrangör, har inte hållits under året. Däremot har utbildningspass hållits på ordförandekonferenserna, och Kjell Gustafsson har under våren hållit kurs i restaurering av jordkällare i Lidhult och Ingelstad samt gårdsgårdskurs Hallaryd, i samarbete med Kronobergs läns hembygdsförbund.

I styrelsen för Smålands museum, där vi har två ledamotsplatser, har vi varit representerade och deltagit i styrelsearbetet. Kjell Gustafsson håller ställningarna för oss i Gustaf Bjursjös stiftelse.

Gällande medlemsantalen på föreningsnivå bör nämnas att Hjortsberga hembygdsförening blev ny medlemsförening hos oss under året, och att Hamneda Ungas Förening gick ur som medlem i slutet av året för att istället ansluta sig till Bygdegårdarnas riksförbund. Vid årets slut hade vi 570 medlemmar, vilket kan jämföras med 612 medlemmar vid årsslutet 2023.

Vid årets slut fastställdes vårt resultat för 2024 med ett plusresultat på 37 663 kronor, vilket är 35 063 kronor över det budgeterade resultatet.

Avslutning

Vi skickar ett stort tack till våra medlemmar som fortsätter att stödja hembygdsvården genom att vara medlemmar och engagerade i vår verksamhet. Ett stort tack riktas också till Marianne Nicklasson på Kulturparken Småland som sköter bokföring och fakturor med mera. Mari Hagesjö på Kulturparken Småland har hjälpt oss med ekonomi och bokslut, och till henne vill vi rikta ett extra stort tack för denna tid nu när hon nu har avslutat sin tjänst. Tack också till Studieförbundet Vuxenskolan.

På styrelsens uppdrag

Andreas Håkansson, ordförande